

مجله رشد زبان‌های خارجی و ۳۵ سال تجربه مداوم

به ارتقای دانش معلمان نسبت به محتوای کتاب‌های درسی؛ ایجاد زمینه مناسب برای هم‌اندیشی و تبادل نظر بین معلمان، کارشناسان و برنامه‌ریزان درسی برای بهبود یا رفع تنگنایهای آموزشی؛ آشنا کردن معلمان با تازه‌ترین دستاوردهای علمی در زمینه آموزش زبان؛ افزایش آگاهی‌های معلمان درباره رخدادهای علمی - آموزشی در جهان و آشنا ساختن معلمان با مهم‌ترین مسائل موجود در حوزه‌های علمی - آموزشی. تعیین میزان موفقیت مجله در کسب اهداف فوق نیازمند مطالعات تجربی است، در عین حال فراتحلیل ابعاد مختلف ساختاری و محتوایی مجله می‌تواند تا حدودی میزان هم‌راستایی ساختار و محتوای مجله را با اهداف تعیین شده روشن کند. در این زمینه، تاکنون، حداقل چهار مقاله در مجله به چاپ رسیده است. اولین مقاله از این دست به قلم نادر حقانی در مجله شماره ۸۲ (بهار ۱۳۸۶) به نگارش درآمده است. در مقاله مذکور سعی شده است ویژگی‌های ساختاری مجله از جمله نحوه انتشار، مدیر مسئول، سردبیر، اعضای هیئت تحریریه و سایر عوامل تولید، و بالاخره زبان و نوع انتشار بررسی شود. از جمله اینکه تعداد اعضای هیئت تحریریه مجله که در مراحل اولیه چهار نفر بوده در آخرین شماره مورد بررسی به ۷ نفر افزایش یافته است. همچنین حوزه تخصصی اعضای هیئت تحریریه را آموزش زبان و زبان‌شناسی تشکیل می‌دهد. در مقاله دوم که به قلم هادی عظیمی و زهرا کبادی کرمان (شماره ۱۰۰ پاییز ۱۳۹۰) نگاشته شده ابعاد ساختاری و محتوایی مجله، از شماره ۱ تا شماره ۹۹، را مورد تحلیل قرار گرفته داده است. نتایج تحلیل نشان می‌دهد که مجله، از منظر محتوا، مطالبی چون آموزش مهارت‌ها

در سخن پیش رو نگاهی می‌اندازیم به وضعیت و جایگاه مجله رشد زبان‌های خارجی از منظر شکل و محتوا در بستر تاریخی انتشار مجله؛ با این هدف که توجه خوانندگان محترم را به رسالت و میزان موفقیت مجله در کسب اهداف تعیین شده جلب کنیم. اولین شماره مجله رشد زبان‌های خارجی در پاییز سال ۱۳۶۳ منتشر شد. از آن زمان تاکنون ۱۲۹ شماره طی ۳۵ سال بدون وقفه چاپ و منتشر شده است. با این سابقه تاریخی می‌توانیم مجله رشد زبان‌های خارجی را پرباره‌ترین مجله تخصصی در این رشته به حساب آوریم. انتشار بی‌وقفه و مداوم مجله مدیون اقبال مخاطبان و وجود ساختار و تشکیلات منسجم دفتر انتشارات و فناوری آموزشی است که با برنامه‌ریزی و حمایت از بخش فنی و بخش علمی توانسته است امکان انتشار را در موعد مقرر و از پیش تعیین شده فراهم کند. نشریات تخصصی، در کشور ما، عموماً به دو دسته تقسیم می‌شوند؛ نشریات علمی پژوهشی که با هدف توسعه مرزهای دانش در حوزه‌های محتوایی توسط پژوهشگران دانشگاهی منتشر می‌شوند و نشریات علمی ترویجی که هدفشان توسعه دانش حرفه‌ای است و با مشارکت اهل حرفه و پژوهشگران دانشگاهی متمایل به کاربرد دانش در عمل تولید می‌شوند. مجله رشد زبان‌های خارجی با توجه به نوع مخاطبان به دسته دوم تعلق دارد. هدف این مجله آن گونه که در وبگاه مجله عنوان گردیده عبارت است از: «ایجاد زمینه مناسب برای تقویت مهارت‌ها و صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان؛ کمک به ارتقای دانش معلمان در زمینه اصول و مبانی آموزش و پرورش؛ معرفی راهبردها، رویکردها و روش‌های آموزش زبان؛ کمک

آموزشی، و سردبیر با رتبه دانشیاری می‌باشد. نکته مهم دیگر نحوه پذیرش مقالات منطبق با نرم جهانی است. کلیه مقالات حائز شرایط اولیه توسط دو داور به شکل بی‌نام مورد داوری قرار می‌گیرند. و برایش‌های محتوایی و زبانی در دو مرحله روی مقالات پذیرفته شده اعمال می‌گردد. از منظر محتوایی، موضوعات مورد توجه پژوهشگران که در بالا به آن‌ها اشاره شد (آموزش مهارت‌ها و مؤلفه‌های زبان، سنجش و ارزیابی، تربیت معلم، تفاوت‌های فردی زبان‌آموزان، تولید مواد آموزشی، و تکنولوژی آموزشی) همه از موضوعات مهم مورد توجه مخاطبان می‌باشند چرا که به آن‌ها در ارتقای دانش و مهارت‌های حرفه‌ای آموزش زبان کمک می‌کنند. در زمینه روش‌های پژوهش، بسامد روش‌های مورد استفاده با نرم‌های درون کشوری مطابقت دارد. در عین حال انتظار می‌رود در آینده توجه به پژوهش‌های مدرسان به ویژه اقدام‌پژوهی بیش از پیش توسعه یابد. از جمله تغییرات نسبتاً جدید در مجله که در دهه فعلی مورد توجه قرار گرفته ایجاد ستون‌های ثابت در مجله است که به مجله این امکان را می‌دهد که نوع مقالات را با توجه به نیازهای مخاطبان کنترل کند. از جمله ستون‌هایی که در حال حاضر در مجله فعال هستند می‌توانیم به ستون‌های اقدام‌پژوهی، سهم من در تدریس، تکنولوژی آموزشی، و انگلیسی از طریق سرگرمی اشاره کنیم. در پایان سخن آرزو می‌کنیم مجله رشد زبان‌های خارجی با پشتوانه ۳۵ سال تجربه به رشد تکاملی خود ادامه دهد و بیش از گذشته نیازهای مخاطبان را برآورده سازد.

و مؤلفه‌های زبانی، سنجش و ارزیابی، تولید مواد آموزشی، تکنولوژی آموزشی و تربیت معلم به ترتیب بیشترین سهم را به خود اختصاص داده است. مقاله سوم به قلم مهدی مهرانی (شماره ۱۱۵ تابستان ۱۳۹۴) شماره‌های مجله را از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۹۴ از منظر محتوایی مورد تجزیه و تحلیل قرار داده است. نتایج این پژوهش نشان می‌دهد که آموزش مهارت‌ها و مؤلفه‌های زبان، تربیت معلم، سنجش و ارزیابی و تکنولوژی آموزشی بیشترین تعداد مقالات را به خود اختصاص داده است. مقاله چهارم نوشته محمد امینی فارسانی، لادن سلیمانی و بابک دانشور گرانی است، که در شماره حاضر به چاپ رسیده و کلیه شماره‌های مجله را در طول ۳۵ سال انتشار مورد بررسی و تحلیل قرار داده است. از منظر محتوا آموزش مهارت‌ها و مؤلفه‌های زبان، سنجش و ارزیابی، تربیت معلم، تفاوت‌های فردی زبان‌آموزان، تولید مواد آموزشی و تکنولوژی آموزشی به ترتیب از ۴۳ درصد تا ۵ درصد تعداد مقالات را به خود اختصاص داده‌اند. در این پژوهش برای اولین بار روش‌های پژوهشی مورد استفاده نیز مورد توجه قرار گرفته است. یافته‌ها نشان می‌دهد که روش کمی تقریباً ۸۰ درصد، روش کیفی ۹ درصد، روش آمیخته ۷ درصد و اقدام پژوهی ۴ درصد از پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند. آنچه در فراتحلیل‌های فوق از نظر ساختاری مورد تأیید قرار گرفته است، انطباق ساختار مجله با استانداردهای مجلات علمی و پژوهشی می‌باشد. مجله از حداقل ۷ عضو هیئت علمی با تخصص‌های مرتبط و با سابقه درخشان در امر آموزش و پژوهش بهره می‌برد و دارای مدیر مسئول با سمت مدیر کلی دفتر انتشارات و فناوری